

4 februarie
1980

Intr-o atmosferă caldă, de sinceră colegialitate, a fost inaugurat Cenaclul dramaturgilor, găzduit în foaierea sălii Majestic a Teatrului Giulești prin amabilitatea directoarei Elena Deleanu. Fulem spune că această manifestare constituie o adevărată premieră, dacă avem în vedere faptul că Cenaclul secției de dramaturgie și critică dramatică a Asociației scriitorilor din București se redeschide într-o formulă nouă, implicând colaborarea și răspunderea revistei de specialitate, „TEATRUL”. Biroul Cenaclului are în fruntea sa, ca președinte, pe criticul Radu Popescu, redactor-șef al revistei „TEATRUL”.

Cenaclul dramaturgilor

(1)

Sedința inaugurală a Cenaclului dramaturgilor a fost deschisă de Paul Anghel, secretarul secției de dramaturgie și critică dramatică. Apoi, expunând programul Cenaclului, Radu Popescu a subliniat, între altele, că „...Ne găsim în sediul unui teatru care a fost întotdeauna deosebit de deschis la problemele noi ale literaturii dramatice...” La deschiderea Cenaclului dramaturgilor trebuie să reținem că, spre deosebire de domeniile poeziei și prozei, „dramaturgia nu prea are o tradiție a cenaclului...” Încercăm să dăm acestui Cenaclu o substanță și o tehnică de lucru specifică. Evident că vom da importanță în primul rând debutanților, indiferent dacă vor fi sau nu foarte tineri...”

Textul inginerului Eugen Șerbănescu, intitulat *Sensul acelor de ceasornic*, a fost oferit participanților în lectura adecvată a actorului Gelu Nițu, de la Teatrul Giulești.

Comentariile au fost la obiect și nu neapărat contradictorii. Paul Tutungiu a fost de părere că a citi la Cenaclul dramaturgilor este un act de îndrăzneală și că tinărul Șerbănescu va putea evolua către dramaturgia cu personaje-simbol. Leonida Teodorescu a observat că abia în actul trei al piesei se face simțit un fior dramatic : „Evident, textul mai poate fi lucrat, dacă există o perspectivă. Dacă nu, să încerce un alt text. În orice caz, îi urez succes pe viitor”. Margareta Bărbuț : „Ceea ce m-a împiedicat să ajung la intențiile reale ale autorului a fost extrema banalitate a replicilor... Intențiile autorului se înecă într-o acumulare de mărunțișuri. Poate că lectura lui Gelu Nițu i-a sugerat autorului unele lucruri apte să-l ajute să-și clarifice intențiile”. Paul Anghel : „Mi-a plăcut prologul piesei, care are o reală atmosferă ; talentul lui de a zugrăvi un cămin studențesc este real. Mă înscriu în fals în chestiunea banalității. Scena de gelozie din prolog este un nucleu dramatic foarte

bun. Chiar actul I nu are elemente inutile : spre final, și aici apar unele virtuți dramatice. Cred că tinărul coleg are vocație de dramaturg. Apar totuși dificultățile : autorul ne face o promisiune, ne împinge către un drum, apoi ne mută pe alt drum”. Dorel Dorian : „Aș fi vrut să găsesc în text niște lucruri de îndrăzneală ; există însă niște lucruri foarte cuminti”. M. Davidoglu : „Nu meserie i se cere unui tinăr, ci idei noi. Dragul meu, eu cred că dumneata ai să faci teatru foarte interesant. Și de mare valoare : dar nu primind de la unul și de la altul replici cu haz și fără haz”. Lia Crișan : „N-am înțeles exact care este... *sensul acelor de ceasornic*. Piesa este banală, cu excepții, desigur : au fost câteva stafide într-o felie de cozonac”. Anda Boldur : „Stilul este foarte vioi, alert, plăcut. Cred că nu trebuie să fie descurajat acest tinăr : cred că el are multe de spus în viitor. Autorul a abordat un gen de teatru modern, care «se poartă» la Paris. E o piesă de dialog”. Al. Popescu : „Personajele trăiesc, nu sînt țepene. Deci : «mină» are. Îi recomand să citească tot ceea ce a scris Cehov în legătură cu meseria de dramaturg”. Laurențiu Ulici : „Eu n-am deloc căderea să vorbesc despre piesa aceasta ca posibilitate de vizualizare. Prefer să vorbesc despre textul literar. Chiar și citită de Gelu Nițu, mi-am reprimat orice tendință de vizualizare. Aș vrea să-l fac pe autor să înțeleagă câteva lucruri : are o replică foarte firească ; are un instinct al subtextului, lucru foarte important pentru dramaturg. Din păcate, piesa aceasta nu are, totuși, tensiune dramatică. Defecte sînt, dar autorul poate fi derutat de felul în care a fost pusă aici problema. Banalitatea nu este tema piesei. Aici este vorba de o eclipsă foarte firească a unui individ care, întimplător, este un om de artă, un sculptor, care, din motive obiective, cade într-un fel de apatie ; chiar la sărbătorirea zilei sale de naștere, insul rămîne apatic. Autorul caută nu o dramă, ci o explicație a ieșirii din apatie. Generația lui Eugen Șerbănescu o cunosc bine : există o stare, la acești tineri, de pasivitate în fața evenimentului. Șerbănescu nu-și recunoaște opacitatea față de eveniment, ci caută o explicație. I-aș sugera să-i consulte nu pe clasiți,

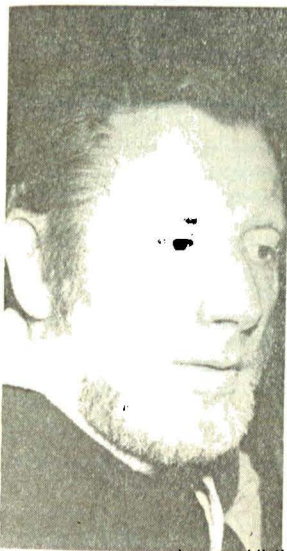

Mihail Davidoğlu

Margareta Bărbuță

Iosif Naghiu

Anda Boldur

Dorel Dorlan

ci pe contemporani. Uneori e mai bine așa, mai ales cind nu i-ai consultat la timpul potrivit pe clasici". Prof. Ion Zamfirescu : „Mi-a plăcut dialogul. Mi-a displicut însă prezumția autorului că are dreptate. Prea e convins că are dreptate. Se știe că nu poate fi teatru fără construcție. Nu poate fi teatru fără acțiune. Or, după un ceas și jumătate de lectură, nu simțeam încotro se merge. Modestia autorului nu a apărut. S-au spus banalități, cu o vervă tinerească, cu puțin cinism". Rodica Padina : „M-am cam săturat de entuziasmul de consum. În text apare o reținere firească. Nu s-a observat că totdeauna ceasul bate la jumătate: împărțind personajul principal între ceea ce este și ceea ce poate să fie. Eliminând replicile banale, textul trebuie să rămână la ideea devenirii unui tânăr". Iosif Naghiu : „Într-adevăr, unul dintre marile merite ale autorului este că a avut curajul să vină aici. Îmi pun semnătura pe multe din cele ce s-au spus aici. Nu l-am simțit pe Șerbănescu «venind» de undeva, n-am simțit că este influențat de vreun dramaturg. Părerea mea este că autorul are posibilitatea de a scrie. El «se încălzește» greu ; abia în actul 3, cu care putea să înceapă o piesă scurtă. El a vrut să ni se releve, dar n-a reușit. Trebuie să-l așteptăm cu a doua sau cu a treia piesă". Constantin Radu-Maria : „Personajul principal este lipsit de maturitate. Nici ca trăire nu este credibil. El nu interesează ca simbol dramatic și nici autorul nu are distanță față de el, ba, am spune că se identifică în mod liric, punându-l în situații nerelevante, în sens dramaturgic".

În încheiere, după ce a remarcat unele idei interesante ale vorbitorilor, Radu Popescu s-a adresat tânărului autor : „Să reții că toată lumea a căzut de acord că ești dramaturg. E și părerea mea : sînt convins că vei merge spre succes".

Mircea Rareș

Paul Anghel și Theodor Mănescu

